

Een kijkje in het Odensehuis van Drachten

Bron: <https://www.dementiezorgvoorelkaar.nl/>
februari 2019

Sinds 2018 heeft gezondheidscentrum **Sûnenz** in Drachten een Odensehuis: een ontmoetingsplek voor mensen met lichte dementie en hun naasten. DvE sprak met twee initiatiefnemers: Inez Overwijk van ZuidOostZorg en Albert Scheffer van de gemeente Smallingerland.

Het Odensehuis in Drachten is sinds 2018 twee dagen per week geopend en trekt het gemiddeld 140 bezoekers per maand. Inez Overwijk, beleidsadviseur bij ZuidOostZorg: 'We kijken heel goed naar wat de mensen nodig hebben. Wat past bij ze? Ik stel me altijd de vraag: wat heeft de cliënt nodig, wat is de daadwerkelijke vraag en behoefte? En vervolgens: welke producten en diensten kunnen we vanuit de verschillende financieringsvormen (WIZ, ZvW en Wmo) samen met de klant ontwikkelen?'

Van preventie tot verpleeghuis

Albert Scheffer, senior beleidsmedewerker bij de gemeente Smallingerland, vertelt over de drie Odensehuizen in de regio. In Leeuwarden bevindt het Odensehuis zich in een woonwijk, in Burgum in een verpleeghuis en in Drachten in het Sûnenz Centrum, waar dit gesprek plaatsvindt. 'Het Odensehuis in Drachten is een tussenvorm. Wel een zorgsetting, maar vooral gericht op preventie en voorzorg.'

Kennis uit de regio gebundeld

'Je kunt hier lotgenoten en ervaringsdeskundigen ontmoeten, maar ook makkelijk met professionals in contact komen.'

Inez vult aan: 'Binnen Sûnenz richten we ons op preventie. Het gaat voornamelijk om vitale ouderen die nog geen zorgvraag hebben. Maar het is ook een centrum waarin kennis uit de regio is gebundeld en waar je in feite vanaf de diagnose tot de verpleeghuisplek terecht kunt, naast de activiteiten gericht op preventie. Je kunt hier lotgenoten en ervaringsdeskundigen ontmoeten, maar ook makkelijk met professionals in contact komen. Als het nodig is, kunnen we snel opschalen.'

Belang van samenwerken

Inez: 'Wij vinden het belangrijk dat professionals met elkaar samenwerken. In en om het Odensehuis werken we samen met de huisarts, het ziekenhuis en de gemeente. We zetten ons in om mensen met dementie en hun naasten zo goed mogelijk te ondersteunen. Belangrijk is dat alle partijen op de hoogte zijn. In die afstemming is nog winst te behalen.' Hoe je dat doet? 'Investeren in elkaar, bij elkaar gaan zitten, elkaar informeren, het op de agenda van het netwerk zetten.'

Cliëntreis dementie

In de gemeente is een geriatriesch netwerk actief. De focus van het netwerk ligt op dementie. Albert: 'Vorig jaar hebben we een [cliëntreis dementie](#) (pdf) gemaakt om achter de blinde vlekken in onze dementiezorg te komen. Vooral in de niet-pluis-fase zien we uitdagingen. Maar ook mantelzorgondersteuning, onbegrepen gedrag en alternatieve vormen van dagbesteding zijn aandachtspunten.'

'Mensen gaan googlen'

'Mensen lopen er in de niet-pluis-fase tegenaan dat ze niet weten waar ze mee te maken hebben. Ze gaan googlen. Maar Google geeft niet de juiste informatie. Daarom proberen we in het Odensehuis de goede informatie te geven en voor te lichten.'

Casemanager dementie

Inez beaamt dat mensen met dementie, zeker in het begin, niet weten bij wie ze terecht kunnen. 'Ze weten vaak ook niet dat ze recht hebben op een casemanager. Terwijl een casemanager zeker in de beginfase het verschil kan maken! Soms wachten mensen lang

met naar de huisarts gaan. Als ze dan gaan, is het aan de late kant en kan het ziekteproces snel gaan.'

Niet iedereen met dementie in beeld

Ook in Smallerland zijn lang niet alle mensen met dementie in beeld. Albert: 'Toch krijgen we wel signalen van bijvoorbeeld de woningcoöperatie of de wijkagent. Het is de kunst om die signalen op te pikken en op te volgen.'

Om wat voor signalen gaat het dan? 'Nou, bijvoorbeeld van iemand die zich zorgen maakt over zijn buurman. Het dag- en nachtritme lijkt verstoord of iemand zet zijn vuilnis niet meer buiten. Iemand doet een melding bij de woningcoöperatie en van het een komt het ander.' Ook wijkagenten krijgen ermee te maken. 'Het is weleens voorgekomen dat iemand was gearresteerd vanwege winkeldiefstal. Maar die persoon was gewoon vergeten te betalen. De arrestatie was echt traumatisch.' Inez vult aan: 'Het is voor agenten ook niet eenvoudig. Zeker als er geen heldere signalen zijn, of iemand de deur niet open wil doen en niet op ondersteuning zit te wachten.'

Samenwerking casemanager met wijkverpleegkundige

Inez geeft aan dat in Smallerland casemanagers 'best vroeg' in beeld komen. 'Al in de niet-pluis-fase. Vorig jaar zijn alle casemanager in dienst gekomen bij de thuiszorgorganisaties. Daardoor is er een nauwe samenwerking met de wijkverpleegkundige. Dat werkt goed. Op het moment dat een wijkverpleegkundige iets signaleert, zijn de lijntjes heel kort. De casemanager is ook bekend bij het gebiedsteam. Daar werkt de signalering ook. Ook de POH'ers zijn op de hoogte.'

Naar de mensen toe

3 tips uit Smallerland:

- Samenwerking is een must
- Beschouw dementie als een maatschappelijke opgave
- Kijk naar de persoon, niet naar de ziekte

Om mensen met dementie en hun naasten passend te ondersteunen, is een andere manier van werken nodig. Albert: 'We hebben de ambitie dat de Wmo-consulenten de mensen thuis opzoeken. Ze zitten op kantoor en gaan nog onvoldoende naar mensen toe. Dat heeft met oude werkprocessen te maken. De oude Wmo is op output gefinancierd. Als je erop uit gaat, op welk product kom je dan uit? Soms levert het niet veel op. Maar preventie is veel waard!'

Preventief huisbezoek

In een aantal buurten hebben we aangeboden om te vragen hoe het gaat. Preventieve huisbezoeken dus. Maar voor mensen die niet willen of die stap niet zetten, is dat heel moeilijk. We kennen een aantal risicogroepen en daar gaan we dan op af in het [project Even Buurten](#).'

Dementie: een sociale uitdaging

Waar Inez en Albert het over eens zijn is dat dementie geen medisch probleem is. Inez: 'Juist niet!' Albert: 'Er is nog geen medicijn die de ziekte stopt. Het is de opgave om ermee om te gaan, dat is geen medisch probleem, maar een sociale uitdaging.' Inez: 'De vraag die wij elkaar moeten stellen: wat kunnen wij doen om jouw dag tot een mooie dag te maken?'

Wat is een Odensehuis?

Een inloophuis voor mensen met lichte dementie en hun naasten. De naam

Odensehuis is afgeleid van de Deense stad Odense, waar het initiatief voor zo'n inloopcentrum in 2001 ontstaan is.